



გადაწყვეტილება
საქართველოს სახელით
შესავალი ნაწილი

06 მარტი 2020 წელი

თბილისი

**თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს სამოქალაქო საქმეთა
კოლეგია
მოსა--რთლე თინათინ ეცადაშვილი
სხდომის მდივანი ნატო ხელაშვილი**

მოსარჩელე - ზა--ა ნი-----ი

წარმომადგენელი - ალ-----ე

მოპასუხეები - მე---ბ ფე----ე,

თა--ზ ლო-----ე, თა--რ მე-----ი (არ გამოცხადდნენ)

დავის საგანი - დანაშაულით მიყენებული ზიანის ანა--ლაურება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნაა

1.1.

თ

ა--რ მე-----ს, თა--ზ ლო-----ეს და მე---ბ ფე----ეს მოსარჩელე ზა--ა ნი-----ის
სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ ზიანის ასანა--ლაურებლად 7530
აშშ დოლარის ეკვივალენტის ლარებში გადახდა.

1.2.

თ

ა--რ მე-----ს, თა--ზ ლო-----ეს და მე---ბ ფე----ეს მოსარჩელე ბადრი გელაძის
სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ პროცენტის 479.62 აშშ
დოლარის ეკვივალენტის ლარებში გადახდა.

ზა--ა ნი-----ს და შპს „სა-----ს“ შორის 2016 წლის 18
ოქტომბერს დაიდო სესხის ხელშეკრულება N1---4, რომლის თანახმად,
მოსარჩელემ შპს „სა-----ს“ ასესხა 4500 აშშ დოლარი, 3 თვის
ვადით. სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ იქნა სარგებელი -

წლიური 25%.

სესხის სარგებელი 2017 წლის 18 იანვრის მდგომარეობით უნდა ყოფილიყო 281.25 აშშ დოლარი.

იმავე 2016 წლის 18 ოქტომბერს ზა--ა ნი-----ს და შპს „სა-----
---ს“ შორის დაიდო N1---5 სესხის ხელშეკრულება, რომლის თანახმად მოსარჩელემ შპს „სა-----ს“ ასესხა 3030 აშშ დოლარი 3 თვის ვადით. სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ იქნა სარგებელი - წლიური 25%.

სესხის სარგებელი 2017 წლის 18 იანვრის მდგომარეობით უნდა ყოფილიყო 198.37 აშშ დოლარი.

შპს „სა-----მ“ თანხა ვერ დააბრუნა.

თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს სისხლის სა--რთლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასა--რთლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიამ 2017 წლის 31 ივლისის განაჩენით საქმეზე N----- დაადგინა, რომ მოპასუხეებმა მოახდინეს შპს „სა-----სათვის“ სესხის სახით მიცემული თანხების გაფლანგვა და დამნაშავედ ცნო თა--ზ ლო-----ე, მე---ბ ფე----ე და თა--რ მე-----ი. აღნიშნულ საქმეზე მოსარჩელე ცნობილია და--არალებულად.

თბილისის სააპელაციო სასა--რთლოს სისხლის სა--რთლის საქმეთა პალატის 2018 წლის 16 მაისის განაჩენით უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს სისხლის სა--რთლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასა--რთლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2017 წლის 31 ივლისის განაჩენი.

საქართველოს უზენაესი სასა--რთლოს 2018 წლის 12 დეკემბრის განჩინებით საკასაციო საჩივრები არ იქნა დაშვებული განსახილველად.

2. მოპასუხის პოზიცია

მე---ბ ფე----ემ და თა--რ მე-----მა წარმოდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნეს, ხოლო მოპასუხე თა--ზ ლო-----ეს შესაგებელი არ წარმოუდგენია.

მე---ბ ფე----ის განმარტებით, მოსარჩელემ თანხის დასაბრუნებლად უნდა მიმართოს შპს „სა-----ს“.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავოდ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. ზა--ა ნი-----სა და შპს „სა-----ს“ შორის 2016 წლის 18 ოქტომბერს დაიდო N1---4 სესხის ხელშეკრულება. ხელშეკრულების თანახმად, მოსარჩელემ შპს „სა-----ს“ ასესხა 4500 აშშ დოლარი 3 თვის ვადით. სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ იქნა სარგებელი - წლიური 25%.

სასა--რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;
- 18.10.2016 წლის სესხის ხელშეკრულება(ტ.1.ს.ფ.17-20)
- 18.10.2016 წლის N12--- სალაროს შემოსავლის ორდერი (ტ.1.ს.ფ.21)

3.1.2. ზა--ა ნი-----სა და შპს „სა-----ს“ შორის 2016 წლის 18 ოქტომბერს დაიდო N1---5 სესხის ხელშეკრულება. ხელშეკრულების თანახმად, მოსარჩელემ შპს „სა-----ს“ ასესხა 3030 აშშ დოლარი 3 თვის ვადით. სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ იქნა სარგებელი - წლიური 25%.

სასა--რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;
- 18.10.2016 წლის სესხის ხელშეკრულება N1---5 (ს.ფ. 22-25)
- 18.10.2016 წლის N12--- სალაროს შემოსავლის ორდერი(ტ.1.ს.ფ.26)

3.1.3. თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს 2017 წლის 31 ივლისის განაჩენით, რომელიც შესულია კანონიერ ძალაში, თა--ზ ლო-----ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა--რთლის კოდექსის 182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და ა--ვე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესა--ღვრა თავისუფლების აღკვეთა 8 წლის ვადით.

მე---ბ ფე----ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა--რთლის კოდექსის 25,182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და ა--ვე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესა--ღვრა თავისუფლების აღკვეთა 10 წლის ვადით.

თა--რ მე-----ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა--რთლის კოდექსის 25,182-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და ა--ვე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესა--ღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 წლის ვადით.

აღნიშნულ სისხლის სა--რთლის საქმეზე ზა--ა ნი-----ი ცნობილია და--არალებულად.

სასა--რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მოსარჩელის ახსნა-განმარტება;
- თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს 2017 წლის 31 ივლისის განაჩენი (ტ.1.ს.ფ.89-212)
- თბილისის სააპელაციო სასა--რთლოს 2018 წლის 16 მაისის განაჩენი (ტ.1.ს.ფ.213-304)
- საქართველოს უზენაესი სასა--რთლოს 12.12.18წ განჩინება (ტ.1.ს.ფ.305-309)
- დადგენილება და--არალებულად ცნობის შესახებ (ტ.1.ს.ფ.27-88)

3.1.4. 2016 წლის 18 ოქტომბრის N1---4 და N1---5 სესხის ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე, შპს „სა-----ს“ სესხის ძირითადი თანხის დაბრუნების ვალდებულება არ შეუსრულებია.

სასა--რთლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მოსარჩელის ახსნა-განმარტება;
- თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს 2017 წლის 31 ივლისის განაჩენი(ტ.1.ს.ფ.89-212)

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. მე---ბ ფე----ის, თა--ზ ლო-----ის და თა--რ მე-----ის მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული ქმედების შედეგად ზა--ა ნი-----ს მიაღვა 7530 აშშ დოლარის ზიანი.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (სსკ-ის) 102-ე მუხლის შესაბამისად თითოეულმა მხარემ უნდა დამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს.

სადავოდ მიჩნეული უფლების კანონიერება უნდა დამტკიცდეს. მხარეს დარღვეული უფლების დაცვა კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით შეუძლია და ამ ფაქტების მითითება მხარის პრეროგატივაა. საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტები, რომელიც სადავოა, დამტკიცებას საჭიროებს, ხოლო ფაქტების დამტკიცების ტვირთი ფაქტების მიმთითებელ მხარეებს ეკისრებათ. გამონაკლისს წარმოადგენს მატერიალური სა--რთლით გათვალისწინებული შემთხვევა, როდესაც ფაქტების დამტკიცების ტვირთი ა-- თუ იმ ნორმით განსხვავებულადაა მოწესრიგებული. მტკიცების ტვირთის მხარეთა შორის სწორად გადანაწილებას არა მარტო საპროცესო სა--რთლებრივი, არამედ არსებითი მატერიალურ სა--რთლებრივი მნიშვნელობაც

აქვს, ვინაიდან მხარის მიერ ამ მოვალეობის შეუსრულებლობას ან არაჯეროვნად განხორციელებას, შედეგად მოჰყვება ა--ვე მხარისათვის უარყოფითი, არახელსაყრელი შედეგი (იხ. სუსგ Nას-944-894-2015). მტკიცების ტვირთის სა--რთლიანი და ობიექტური განაწილების სტანდარტის მიხედვით, მტკიცების ტვირთი ეკისრება მას, ვინც ამტკიცებს და არა მას, ვინც უარყოფს. სსკ-ის მე-4 მუხლის თანახმად, სა--რთალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. სსკ-ის მე-3 მუხლით, დისპოზიციურობის პრინციპის მიხედვით, დადგენილია შეჯიბრებითობის პრინციპით ფაქტების დადგენა. მტკიცების ტვირთი მხარეებს შორის თანაბრადაა გადანაწილებული, მხარეები თავად განსა--ღვრავენ, თუ რომელი მტკიცებულებები გამოიყენონ ა--თუ იმ ფაქტობრივი გარემოებების დასადასტურებლად. მოდავე მხარეებმა უნდა წარმოადგინონ მტკიცებულებები, რომლითაც დადგინდება სარჩელსა და შესაგებელში მითითებული გარემოებების უტყუარად არსებობა. დისპოზიციურობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპები გულისხმობს მხარეების ვალდებულებას, წარმოადგინონ სარჩელში და შესაგებელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების უფრო მყარი და და--ჯერებული მტკიცებულებები, რითაც სასა--რთლოს შეუქმნიან საკუთარი პოზიციის სარწმუნო სა--რთლებრივ საფუძველსა და შინაგან რწმენას (იხ. სუსგ ას-1227-1150-2015, ას-1051-991-2015).

ზოგიერთ შემთხვევაში, თავად მატერიალური კანონმდებლობა გვკარნახობს მტკიცების ტვირთის განაწილების წესს. ერთ-ერთი ასეთი შემთხვევაა დელიქტიდან გამომდინარე სარჩელები. ამ შემთხვევაში მტკიცების ტვირთი შემდეგნაირად ნაწილდება: მოსარჩელემ უნდა დაადასტუროს ზიანი; მოსარჩელემ უნდა დაადასტუროს მიზეზობრივი კავშირი მოპასუხის ქმედებასა და მიყენებულ ზიანს შორის; მოპასუხემ უნდა ამტკიცოს ქმედების მართლზომიერება; მოპასუხემ უნდა დაადასტუროს ბრალის გამომრიცხავი გარემოებები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის თანახმად, სასა--რთლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს სასა--რთლო სხდომა--ე მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც მას გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არ არსებობის შესახებ. მოსა--რეებები, რომელიც საფუძვლად უდევს სასა--რთლოს შინაგან რწმენას უნდა აისახოს გადაწყვეტილებაში.

განსახილველ შემთხვევაში, მოპასუხე თა--ზ ლო-----ემ საერთოდ არ წარმოადგინა შესაგებელი, ხოლო მოპასუხეებმა მე---ბ ფე----ემ და თა--რ მე-----მა წარმოადგინეს შესაგებლები, რომლითაც სარჩელი არ ცნეს. მე---ბ ფე----ემ მიიჩნია, რომ ის არასათანადო მოპასუხეა. ა--სთან სისხლის სა--რთლის საქმეზე განაჩენი არ შეიცავს მითითებას მე---ბ ფე----ის მიერ ზიანის ანა--ღაურების თაობა--ე.

სასა--რთლო ყურადღებას ა--ხვილებს იმ გარემოება--ე, რომ მოსარჩელის მიერ მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები სადავოდ უნდა გახადოს მოპასუხემ. სწორედ ამის შემდეგ ეკისრება მოსარჩელეს მათი დადასტურების ტვირთი. შედავება უნდა მოხდეს საპირისპირო ფაქტებზე მითითების ან მითითებული გარემოებების პირდაპირ უარყოფის გზით.

სარჩელზე შედავება ნიშნავს მოსარჩელის ახსნა-განმარტების (მის მიერ მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების) უარყოფას. ა--სთან, საუბარია ისეთ განმარტებებსა და გარემოებებზე, რომლებიც სასა--რთლოს ა--რით მნიშვნელოვანია სასარჩელო მოთხოვნის დასაბუთებულობისათვის და საბოლოო გადაწყვეტილებისთვის. მაგ: მოპასუხის შედავებაში უარყოფილია მოსარჩელის მიერ მითითებული ისეთი ფაქტები, როგორიცაა თარიღი, ადგილი, მოვლენათა განვითარება სრულად ან მისი დეტალები. ა--სთან, მოპასუხის შედავება შეიძლება იყოს დასაშვები ან დაუშვებელი. დაუშვებელია შედავება, როდესაც იგი აბსტრაქტული ან ზოგადია (დაუზუსტებელი), ანუ, როდესაც მასში არაფერია ნათქვამი ცალკეულ ფაქტებსა და მოვლენებზე. ასეთ შემთხვევებში სასა--რთლო დაუშვებლად მიიჩნევა მოპასუხის მიერ განხორციელებულ შედავებას. ზოგადი და აბსტრაქტული შედავების დაუშვებლობა გამომდინარეობს შემდეგი მოსა--რებებიდან: თუ დაშვებული იქნებოდა ასეთი ზოგადი და აბსტრაქტული ხასიათის შედავება, მოსარჩელეს არ ექნებოდა ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ რას არ ეთანხმება მოწინააღმდეგე მხარე და შესაბამისად, რისი მტკიცება მოუწევს მას მისივე მითითებული გარემოებებიდან (მაგალითად, შეთანხმების დადების ფაქტის, შეთანხმების თარიღის, ნასყიდობის საგნის და ა.შ.). აღნიშნული კი მას, საპროცესო კანონმდებლობიდან გამომდინარე, არასათანადოდ ჩააყენებდა არახელსაყრელ მდგომარეობაში, ვინაიდან ამით ხელი შეეშლებოდა მის მიერ სსკ-ის 102-ე მუხლით გათვალისწინებული ვალდებულების, კერძოდ, მტკიცების ტვირთის (რომელიც პროცესში მომეტებულად მოსარჩელეს აკისრია) განხორციელებას. იმის დადგენა და გამოვლენა, თუ რომელი გარემოებაა სადავო, ანუ რომელი ფაქტის დამტკიცება უწევს მოსარჩელეს, შესაძლებელი ხდება მხოლოდ მოპასუხის მიერ თავისი პასუხის (შედავების) სათანადოდ და--უსტების/დაკონკრეტების შემდეგ. ამრიგად, დაუშვებელია მხოლოდ ზოგადი და აბსტრაქტული შედავება და იგი განხილულ უნდა იქნას, როგორც უპასუხობა, ანუ დასტური (აღიარება) (იხ. თბილისის სააპელაციო სასა--რთლოს №2ბ/6205-18 განჩინება).

სადავო გარემოების დადასტურების მიზნით, მოსარჩელემ წარმოადგინა კანონიერ ძალაში შესული სასა--რთლოს განაჩენი და მხარეთა შორის გაფორმებული სესხის ხელშეკრულებები, რომლის თანახმად, შპს „სა-----
-----მ“ ზა--ა ნი-----ისაგან ისესხა ჯამში 7530 აშშ დოლარი, წლიური 25% სარგებლის დარიცხვით.

თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს სისხლის სა--რთლის საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 31 ივლისის განაჩენით დასტურდება, რომ თა--ზ ლო-----ემ ჩაიდინა სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, დიდი ოდენობით სხვისი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო გაფლანგვა, როცა ნივთი იმყოფებდა მართლზომიერ გამგებლობაში; მე---ბ ფე----ემ ჩაიდინა სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, დიდი ოდენობით სხვისი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო გაფლანგვის წაქეზება, როცა ნივთი იმყოფებოდა გამფლანგველის მართლზომიერ გამგებლობაში; თა--რ მე-----მა ჩაიდინა სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, დიდი ოდენობით სხვისი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო გაფლანგვაში დახმარება, როცა ნივთი იმყოფებოდა გამფლანგველის მართლზომიერ გამგებლობაში. მათ მიერ განხორციელებული ქმედებები კონკრეტულად გამოიხატა შემდეგში: შპს „სა-----“ რეგისტრირებულ იქნა 2013 წლის 14 აგვისტოს. სა--ოგადოების ძირითად საქმიანობას წარმოადგენდა მოსახლეობისაგან გარკვეული საპროცენტო სარგებლით (20-დან 35%-მდე) თანხების მიღება და მათი ინვესტირება. კომპანიის ერთპიროვნულ დამფუძნებელს წარმოადგენდა თა--რ მე-----ი, ხოლო დირექტორის პოზიციას იკავებდა თა--ზ ლო-----ე. შპს „სა-----ს“ საქმიანობას ფაქტობრივად სრულად წარმართავდა თა--რ მე-----ის მეუღლე _ მე---ბ ფე----ე. კლიენტთა მოზიდვის მიზნით, სა--ოგადოება აქტიურად ეწეოდა სარეკლამო კამპანიას, რის საფუძველზეც არაერთმა მოქალაქემ შეიტანა გარკვეული თანხა, კერძოდ: 2013-2016 წლებში შპს „სა-----მ“ მოქალაქეებისაგან ჯამურად სესხად აიღო 34 359 020 ლარი, 70 194 445აშშ დოლარი და 4 603 089 ევრო. თანხები შესაბამისი პროცედურების გათვალისწინებით, უნდა გამოყენებულიყო უფრო მომგებიანი ეკონომიკური საქმიანობისათვის, რათა სა--ოგადოებას მიეღო შემოსავალი და უზრუნველყო მოქალაქეთა წინაშე აღებული ფინანსური ვალდებულებების დროულად და სრულყოფილად შესრულება. მიუხედავად აღნიშნულისა, შპს „სა-----ს“ დირექტორმა თა--ზ ლო-----ემ, რომელიც სრულად იყო პასუხისმგებელი სა--ოგადოების გა--რთულ საქმიანობა--ე, მე---ბ ფე----ის წაქეზებით და თა--რ მე-----ის დახმარებით, ყოველგვარი უზრუნველყოფისა და ეკონომიკური გათვლების გარეშე, გასცა სესხები როგორც თავად მე---ბ ფე----ის სახელზე, ისე ამ უკანასკნელის საკუთრებაში არსებულ, არამომგებიან საწარმოებზე, რაც უკან არ დაუბრუნებიათ და მე---ბ ფე----ემ გამოიყენა პირადი შეხედულებისამებრ. მიღებული თანხების არამიზნობრივი ხარჯვიდან გამომდინარე შპს „სა-----მ“ კელარ უზრუნველყო მოქალაქეთა წინაშე აღებული ფინანსური ვალდებულებების შესრულება და 2343 მოქალაქეს მიაღმა დიდი ოდენობით მატერიალური ზიანი.

სასა--რთლო არ იზიარებს მოპასუხე მე---ბ ფე----ის მტკიცებას, რომ მას კავშირი არ აქვს მოსარჩელესთან.

განაჩენში განმარტებულია, რომ მე---ბ ფე----ემ ფსიქიკური ზემოქმედების

შედეგად დაიყოლია თა--ზ ლო-----ე ჩაედინა კომპანიის კუთვნილი თანხების ხარჯვა მე---ბ ფე----ის ინტერესების და მითითებების შესაბამისად და არა კომპანიის ინტერესების გათვალისწინებით, რის შედეგადაც მე---ბ ფე----ის მოქმედება თა--ზ ლო-----ის მეშვეობით არის დაკავშირებული და--არალებულებთან და მათთვის ზიანის მიყენების ფაქტთან.

მიუხედავად იმისა, რომ **საქმე არ არის განხილული სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის XXXIV³ თავით დადგენილი წესით**, რა დროსაც ა--ვე კოდექსის 309²⁰ მუხლის მე-2 ნაწილით, ზიანის მიყენების ფაქტი სასა--რთლოს კვლევის საგანს არ წარმოადგენს, არამედ, უდავოდ მიიჩნევა კანონიერ ძალაში შესული სასა--რთლო განაჩენის ან ადმინისტრაციული სა--რთლდარღვევის საქმეზე გამოცემული ადმინისტრაციულ-სა--რთლებრივი აქტის წარმოდგენის შემთხვევაში, **ვინაიდან მოპასუხეებმა კვალიფიციური შედავება არ განახორციელეს, მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი განაჩენს სასა--რთლო შეაფასებს, როგორც შეუდავებელ წერილობით მტკიცებულებას.**

სასა--რთლომ შეაფასა მოპასუხის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები და მიიჩნევს, რომ მათი მეშვეობით არ ქარწყლდება განაჩენის საფუძველზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები.

შესაბამისად, საწინააღმდეგო მტკიცებულების არარსებობის პირობებში, მე---ბ ფე----ის, თა--ზ ლო-----ის, თა--რ მე-----ის მიერ და--არალებულის (მოსარჩელის) კუთვნილი ფულადი სახსრების არა--რთლზომიე---დ დაუფლების, განაჩენით დადასტურებული ფაქტი, მოპასუხეების ქმედებაში დელიქტური ვალდებულების წინაპირობების (ბრალის, მართლსაწინააღმდეგო ქმედებისა და მიზეზ-შედეგობრივი კავშირის ელემენტების) არსებობის საფუძველია.

რაც შეეხება უშუალოდ დამდგარი ზიანის ოდენობას, სასა--რთლო მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები საკმარისია სარჩელის საფუძველად მითითებული სადავო გარემოების, დანაშაულის შედეგად 7530 აშშ დოლარის ზიანის მიყენების ფაქტის დასადასტურებლად. განაჩენით დადასტურებულია, რომ სესხად მიღებული თანხა და--არალებულს არ დაბრუნებია, რადგანაც მოპასუხეები კომპანიის ფინანსურ აქტივებს იყენებდნენ პირადი მიზნით, რის შედეგადაც და--არაღდა 2343 მოქალაქე, მათ შორის მოსარჩელე.

შესაბამისად, სასა--რთლო მიიჩნევს, რომ მე---ბ ფე----ის, თა--ზ ლო-----ის და თა--რ მე-----ის ბრალეული და მართლსაწინააღმდეგო ქმედების შედეგად ზა--ა ნი-----ს მიაღდა 7530 აშშ დოლარის ოდენობით ზიანი.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასა--რთლო დასკვნა

დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებათა სა--რთლებრივი შეფასების საფუძველზე სასა--რთლოს მიაჩნია, რომ სარჩელი საფუძვლიანია და იგი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

5. კანონები, რომლებითაც სასა--რთლომ იხელმძღვანელა

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 992-ე, 998-ე, 326-ე, 408-ე, 411-ე, 412-ე მუხლებით.

6. სა--რთლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლის თანახმად, პირი, რომელიც სხვა პირს მართლსაწინააღმდეგო, განზრახი ან გაუფრთხილებელი მოქმედებით მიაყენებს ზიანს, ვალდებულია, აუნა--ლაუროს მას ეს ზიანი.

მითითებული ნორმა განსა--ღვრავს იმ აუცილებელ წინაპირობებს, რომლებიც უნდა არსებობდეს დელიქტური ურთიერთობის წარმოშობისათვის, კერძოდ: უნდა დადგინდეს ზიანი, მართლსაწინააღმდეგო ბრალეული ქმედება და მიზეზობრივი კავშირი ქმედებასა და დამდგარ შედეგს შორის; ანუ მოვალის ქმედება უნდა იყოს არა მარტო ბრალეული და მართლსაწინააღმდეგო, არამედ ზიანი უნდა იყოს ამ ქმედებით გამოწვეული მოქმედების უშუალო შედეგი. საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები უნდა შეესაბამებოდეს მითითებულ კონსტრუქციას და მათგან თუნდაც ერთ-ერთი ელემენტის არარსებობა გამორიცხავს ზიანის ანა--ლაურების მოთხოვნის უფლებას.

ეს მუხლი ადგენს მტკიცების ტვირთის განაწილების მისთვის და--ხასიათებელ წესს: და--არალებული, რომელიც მიმართავს სასა--რთლოს ზიანის ანა--ლაურების მოთხოვნით, ვალდებულია დაამტკიცოს ზიანის (პირის ქონებრივი მდგომარეობის გაუარესების) არსებობის ფაქტი, ასევე მიზეზობრივი კავშირის არსებობა ზიანის მიმყენებლის ქმედებასა და დამდგარ მართლსაწინააღმდეგო შედეგს შორის. თავის მხრივ, ზიანის მიმყენებელმა, უნდა დაამტკიცოს თავის ქმედებაში მართლსაწინააღმდეგობისა და ბრალის არარსებობა.

სამოქალაქო კოდექსის 998-ე მუხლის თანახმად თუ ზიანის დადგომაში მონაწილეობს რამდენიმე პირი, ისინი პასუხს აგებენ, როგორც სოლიდარული მოვალეები. ზიანისათვის პასუხს აგებს არა მარტო ის, ვინც იგი უშუალოდ მიაყენა, არამედ ისიც, ვინც ის დაიყოლია ან მისი ხელშემწყობი იყო, ასევე ისიც, ვინც შეგნებულად ისარგებლა სხვისთვის მიყენებული ზიანით.

განსახილველ შემთხვევაში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება,

რომ ზა--ა ნი-----მა შპს „სა-----ს“ ასესხა ჯამში 7530 აშშ დოლარი. კომპანიის ერთდერთი პარტნიორი იყო თა--რ მე-----ი, ხოლო დირექტორი - თა--ზ ლო-----ე. სხვადასხვა პირების მიერ კომპანიისათვის სესხად გადაცემული თანხები გაფლანგა თა--ზ ლო-----ემ, მე---ბ ფე----ის წაქეზებითა და თა--რ მე-----ის დახმარებით, რის შედეგადაც და--არალებულებს, მათ შორის მოსარჩელეს მიაღება დიდი ოდენობით ზიანი. რაც იმას ნიშნავს, რომ სამივე მოპასუხე, სამოქალაქო კოდექსის 998-ე მუხლის შესაბამისად, პასუხს აგებს მოსარჩელის წინაშე, კერძოდ, ზიანი უშუალოდ თა--ზ ლო-----ემ მიაყენა, რა--ეც ის მე---ბ ფე----ემ დაიყოლია, ხოლო თა--რ მე-----ი იყო ხელშემწყობი.

6.2 სამოქალაქო კოდექსის 326-ე მუხლის თანახმად, წესები სახელშეკრულებო ვალდებულების შესახებ გამოიყენება ასევე სხვა არასახელშეკრულებო ვალდებულებათა მიმართ, თუკი ვალდებულების ხასიათიდან სხვა რამ არ გამომდინარეობს.

ვინაიდან დელიქტური პასუხისმგებლობის მომწესრიგებელი ნორმები ზიანის გაანგარიშების სპეციალურ წესებს არ ადგენს, სასა--რთლოდ უნდა იხელმძღვანელოს სახელშეკრულებო ზიანის ანა--ლაურების მომწესრიგებელი ზოგადი ნორმებით.

სამოქალაქო კოდექსის 408-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია აანა--ლაუროს ზიანი, უნდა აღადგინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანა--ლაურების მავალდებულებელი გარემოება.

ზიანის მიმყენებელმა პირმა ზიანი უნდა აანა--ლაუროს სრულად. ანა--ლაურებას ექვემდებარება პირდაპირი ზიანი და არა არაპირდაპირი ზიანი. პირდაპირ ზიანს მიეკუთვნება როგორც დადებითი ზიანი, ისე მიუღებელი შემოსავალი. არაპირდაპირი ზიანი, ეს ისეთი ზიანია, რომელიც გონივრული ვარაუდის ცნებიდან გამომდინარე, ვერ იქნებოდა სავარაუდო საერთოდ მოვალისათვის. როგორც ზიანის მიყენების ფაქტი, ასევე განცდილი ზიანის ოდენობის დამტკიცების ტვირთი აწევს და--არალებულ მხარეს, რომელიც სასა--რთლო პროცესში წარმოადგენს მოსარჩელეს. ზიანის ანა--ლაურების მავალდებულებელი გარემოების არარსებობის შემთხვევაში ნავარაუდები სა--რთლებრივი მდგომარეობის აღდგენის ორიენტირი განმტკიცებულია სსკ-ის 408-ე მუხლში, რომლის ნორმატიული მიზნიდან გამომდინარეობს, რომ განხორციელდეს იმ ვითარების აღდგენა, რომელიც იარსებებდა ზიანის ანა--ლაურების მავალდებულებელი გარემოების დადგომამდე, ნორმიდან გამომდინარეობს დასკვნა, რომ ზიანი არის ის ქონებრივი დანაკლისი, რომელიც არ იარსებებდა ზიანის ანა--ლაურების მავალდებულებელი გარემოებების წარმოშობის გარეშე (იხ. სუსგ ას-54-54-2018).

განსახილველ შემთხვევაში პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა შესაძლებელია და გულისხმობს მოსარჩელისაგან სესხად მიღებული, გაფლანგული თანხის - 7530 აშშ დოლარის მისთვის დაბრუნებას.

6.3. სასა--რთლოს მიაჩნია, რომ მოთხოვნა 479.62 აშშ დოლარის პროცენტის სახით დაკისრების ნაწილში არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სასა--რთლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლი კიდევ უფრო აკონკრეტებს 408-ე მუხლში მოცემულ ზიანის სრულად ანა--ლაურების პრინციპს. სრული ანა--ლაურება ეხება არა საერთოდ ზიანს, რომელიც შეიძლება ვინმემ განიცადოს, არამედ იმ ზიანს, რომელიც სამოქალაქო პასუხისმგებლობის საერთო საფუძვლებიდან გამომდინარე ანა--ლაურებადია. ანა--ლაურებას ექვემდებარება ის ზიანი, რომელიც მოვალისათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოადგენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს.

სამოქალაქო კოდექსის 412-ე მუხლი მოვალეს ათავისუფლებს ისეთი რისკებისაგან, რაც მიუღებელია ქონებრივი პასუხისმგებლობის ჩვეულებრივი პრინციპებისათვის. მოსარჩელემ ამ შემთხვევაში უნდა დაამტკიცოს, რომ მის მიერ განცდილი ზიანი არის მოპასუხეთა მართლსაწინააღმდეგო ბრალეული ქმედების ჩვეულებრივი და ნორმალური შედეგი. ზიანის სავარაუდობა დგინდება გონივრულობის თვალსა--რისით.

სასა--რთლო განმარტავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 408-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 411-ე, 412-ე მუხლების ამოსავალი დებულება სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ ანა--ლაურებას ექვემდებარება მიუღებელი შემოსავალი, ანუ ანაცდური მოგება. სამოქალაქო კოდექსის 411-ე მუხლის მიხედვით, მიუღებლად მიიჩნევა შემოსავალი, რომელიც კრედიტორს არ მიუღია და რომელსაც იგი მიიღებდა მოვალეს რომ ვალდებულება ჯეროვნად შეესრულებინა. ამ შემთხვევაში, მოთხოვნის საფუძველი დელიქტური ვალდებულებაა, შესაბამისად, მიუღებელი შემოსავალი არის ის შემოსავალი, რომელსაც მოსარჩელე მიიღებდა რომ არა მოპასუხეების მართლსაწინააღმდეგო ბრალეული ქმედება. ყურადღება უნდა მიექცეს იმას, რამდენად მოსალოდნელი იყო მისი მიღება. მიუღებელი შემოსავალი თავისი ბუნებით გულისხმობს „წმინდა ეკონომიკურ დანაკარგს“, რომელიც ამ შემთხვევაში და--არალებულმა განიცადა და რომელსაც ადგილი არ ექნებოდა, რომ არა მოპასუხეების ქმედება. იმისათვის, რომ შემოსავალი მიუღებლად ჩაითვალოს, მას პირდაპირი და უშუალო კავშირი უნდა ჰქონდეს მოვალეების ქმედებასთან. პირდაპირ კავშირში იგულისხმება მოვლენების, მოქმედებისა და დამდგარი შედეგის ის ლოგიკური ბმა, რომელიც არ ტოვებს შემოსავლის მიღების რეალურ შესაძლებლობასთან დაკავშირებული ეჭვის საფუძველს. მიუღებელი შემოსავლის ანა--ლაურების საკითხის გადაწყვეტისას, ზიანის ანა--ლაურება

უნდა განისა--ღვროს მხოლოდ ობიექტური კრიტერიუმებით ისე, რომ ა--ს არ მოჰყვეს და--არაღებული უსაფუძვლო გამდიდრება.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელე მიუთითებს, რომ მსესხებელთან შპს „სა-----სთან“ გაფორმებული სესხის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პროცენტი 479.62 აშშ დოლარი, არის ის ზიანი, რომელიც ასევე მოპასუხეთა დანაშაულებრივი ქმედების შედეგად მიაღწა. კონკრეტულ შემთხვევაში ისმის კითხვა თუ რამდენად სავარაუდო იყო მოპასუხეებისათვის ზიანი, რომელიც მიაღწა მოსარჩელეს და რამდენად არსებობს მიზეზობრივი კავშირი მოპასუხეების მართლსაწინააღმდეგო ბრალეულ ქმედებასა და დამდგარ ზიანს შორის.

სასა--რთლო მიუთითებს, რომ მოსარჩელეს სესხით სარგებლობისათვის პროცენტის მიღების მოლოდინი ჰქონდა შპს „სა-----საგან“, მათ შორის არსებული სესხის სახელშეკრულებო ვალდებულებითი ურთიერთობის საფუძველზე. აქედან გამომდინარე, 479.62 აშშ დოლარის დანაკლისი, არ არის მოპასუხეთა მართლსაწინააღმდეგო ბრალეული ქმედების უშუალო შედეგი, არამედ კავშირშია მსესხებლის მიერ მოსარჩელის როგორც გამსესხებლის წინაშე, სესხის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ვალდებულების შესრულებასთან.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 55-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასა--რთლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები და სახელმწიფო ბაჟი, რომელთა გადახდისაგან განთავისუფლებული იყო მოსარჩელე, გადახდება მოპასუხეს ბიუჯეტის შემოსავლის სასარგებლოდ, მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომელიც დაკმაყოფილებულია.

განსახილველ შემთხვევაში, ვინაიდან ზა--ა ნი-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, ა--სთან, მოსარჩელე გათავისუფლებულია სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან, მოპასუხეებს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სოლიდარულად უნდა დაეკისროთ სახელმწიფო ბაჟის - 623.25 ლარის გადახდა.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები

უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასა--რთლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო

კოდექსის მე-8, 243-ე, 244-ე, 257-ე, 367-ე, 369-ე მუხლებით და

გადაწყვიტა:

1. ზა--ა ნი-----ის სარჩელი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
 - 1.1. მოპასუხეებს მე---ბ ფე----ეს, თა--ზ ლო-----ეს და თა--რ მე-----ს მოსარჩელე ზა--ა ნი-----ის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ 7530 აშშ დოლარის ეკვივალენტის ლარებში გადახდა.
 - 1.2. სარჩელი, 479.62 აშშ დოლარის დაკისრების ნაწილში, არ დაკმაყოფილდეს;
2. მოპასუხეებს მე---ბ ფე----ეს, თა--ზ ლო-----ეს და თა--რ მე-----ს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისროთ სახელმწიფო ბაჟის სახით 623.25 ლარის გადახდა.
3. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასა--რთლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, სარეზოლუციო ნაწილის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით თბილისის საქალაქო სასა--რთლოს მეშვეობით.
4. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს თბილისის საქალაქო სასა--რთლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.
5. სსსკ-ის 46-ემუხლით გათვალისწინებული პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი იმ პირებისათვის, რომლებსაც არ ჰყავთ წარმომადგენელი, გადაწყვეტილების ასლის გაგზავნასა და ჩაბარებას უზრუნველყოფს სასა--რთლო ა--ვე კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით.

**მოსა--რთლე
ეცადაშვილი**

თინათინ